
MEDLEMSBLAD

Nr. 150

September 2016

Under Austmarka Marken var det åpning av 1950-tallsrommet på Nystuen. Dette nye innslaget i 60 år gammel drakt vakte stor begeistring hos de mange besøkende. De som ikke fikk se rommet, har en ny sjanse på Tundagen 24. september. Foto: Kåre Lunderbye.

Innhold

Nytt fra laget	2
Høstaktiviteter	5
Rapport fra Orala	6
Dialektboka	7
Hytte med historie	10
Kjernsli	11
Da Austmarka ble cupmestre	16
Konfirmanter 1966	17
Hagen-familien i USA	20
Godt sagt	34
Austmarka-nytt	35

Nytt fra laget

Gaver til laget

Fra Jorunn Høegh Amundsen: Vedovn, etasjeovn, fra Aadals Brug. Fra Ivar Hansen: Innbundet slektsbok Jens Olaf og Julie Helene Hansen, en god del slektsmateriell, samt to slektstavler og en avisartikkel om Ivars arbeid med Stenbråten-slekta, alt i glass og ramme. Fra Thor Rønning: Kart over Østlandet med Austmarka fra 1729. Fra Eva Gustafssons dødsbo: «Sliteren», litografi av Reidar Fritzvold. Fra Roger Lindberg: Radiokabinett fra 1950-tallet. Hjertelig takk for gavene.

Nye medlemmer

Gunilla Grip, Kirkenes. Svein Arne Delbekk, Skotterud. Tage Ruud, Austmarka. Jan Ove Lindberg, Fetsund. Tom Eng, Kongsvinger. Øystein Pettersen, Stathelle. Tor Arnstorp, Drammen. Iren Carlstrøm, Kongsvinger. Toril Malmer, Nesbru. Steinar Fløtberget, Oslo. Lars Brunzell, Falkenberg, Sverige.

Austmarka Marken i sol og medvind

Austmarka Historielag kan også i år se tilbake på en vellykket marken med mye folk, mange salgsboder, fint vær og bra overskudd i kassa. Denne markenshelga er blitt den store begivenheten for Historielaget og også for hele bygda.

Markenskomiteen har vært opptatt av å følge et par normer; å vise en marken i gammel, tradisjonell stil, samtidig som det hvert år presenteres «nye» varianter. De nye variantene i år var 50-tallsrommet på Nystuen, boka om Austmarka-dialekten – og Austmarka-burgeren. Alt ble godt mottatt. En annen ting som komiteen er flink til å følge opp, er aktiviteter for barna. I år var det som vanlig dyreskue, ridning, snekring av fuglekasser samt barnas marked. I tillegg var det is, brus og pølser å få kjøpt.

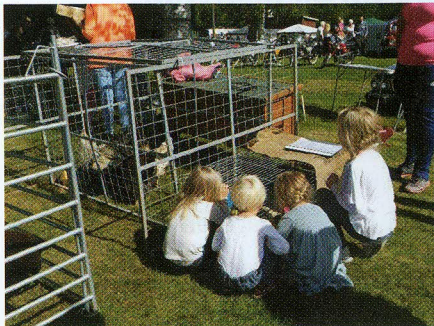
For de teknisk interesserte var det flere ting å følge med på. En del tok turen til mølla der det ble malt havre til dyrefor – ikke skremjøl denne gang, men det kommer nok seinere på høsten. Sjøviksaga var også i gang, og hvinet fra sagbladene vakte minner hos mange fra tida da Austmarka var ei sagbruksbygd. I tillegg fikk vi demonstrert maskinene til stikkehøvel og boring av vannledninger.

Vi holdt også auksjon over noe av lagets «overskuddslager». Her savnet vi større engasjement fra publikum. Det samme engasjement savnes også når det gjelder austmarkingenes medvirkning til salg av egne produkter – tenk på det til neste marken!

Ellers skal bygdas folk og andre tilreisende ha ros for god oppslutning. Nærmere 1000 personer var til stede, og det er vi godt fornøyd med. Stor ros og takk skal også alle dyktige medhjelpere ha – de bidro til at hele arrangementet forløp knirkefritt. Vårt overskudd ligger på ca. 70.000 kroner. Fredag 19. august hadde vi grillfest for alle lagets medhjelpere gjennom det siste året – det møtte vel 50 av 110 innbudte.

Neste side viser et knippe markensbilder tatt av Bjørg Aulie.

Dyra til Jarl Ramtjernsåsen var populære

Store og små koste seg i finværet

Over 30 salgsboder bod på mye interessant

Godt å hvile litt i skyggen på Tunet

Mange i kø for å kjøpe rømmegraut og grytstappe

Ingen Marken uten slike klenodier!

Høstaktiviteter

- 21. september: Slektsforskning** v/Roland Paltiel. Arstun kl. 19.00
- 24. september: Tundag** kl. 11.00 – 15.00 på Bygdetunet. De som vil kan stille opp gratis med salg av sine produkter. Det serveres sillpo (en skogfinsk matrett) samt heimbakt brød med prim og hvitost. Historielaget selger bl.a. dialektboka og hele, heimbakte brød
- 24. september: Røykbadstue.** Vi starter vintersesongen med badstubading. Åpent for alle. Bygdetunet kl. 15.00 (merk klokkeslett!)
- 27. september:** Gunnar Bakken forteller om plankekjøringa med hest fra Austmarka til Åbogen. Arstun kl. 19.00.
- 9. oktober: Søndagsvandring** i Austmarka sentrum. Vi starter på Bygdetunet kl. 15.00 og avslutter med kaffe på Arstun.
- 18. oktober: Temakveld.** Program kommer på vår hjemmeside og i Glåmdalen. Arstun kl. 19.00.
- 26. oktober: Slektsforskning** v/Roland Paltiel. Arstun kl. 19.00.
- 29. oktober: Røykbadstue.** Bading i badstua på Bygdetunet kl. 14.00.
- 8. november: Temakveld.** Program kommer på vår hjemmeside og i Glåmdalen. Arstun kl. 19.00.
- 23. november: Slektsforskning** v/Roland Paltiel. Arstun kl. 19.00.
- 26. november. Røykbadstue.** Bading i badstua på Bygdetunet kl. 14.
- 27. november: Adventssamling** med kaffe og tenning av lys i gamle omgivelser. Smedhaugen kl. 15.00.
- 29. november: Temakveld.** Program kommer på vår hjemmeside og i Glåmdalen. Arstun kl. 19.00.
- 10. desember: Førjulsåpent** med litt servering og mulighet for julegavekjøp (bl.a. kalender). Arstun kl. 18.00 – 20.00.
- 17. desember: Røykbadstue.** Julebad i badstua på Bygdetunet kl. 14.00. Førjulssamling for de badende i Bråstua etterpå.

Rapport fra Orala

Det har vært mange på besøk til finnetorpet Orala i sommer. Vi har fått mange positive tilbakemeldinger om hvor fin plass det er og hvor bra at den blir tatt vare på. Finnskogrunden som går innom plassen, er en medvirkende årsak til det gode besøket, og det har vært flere vandringar hit. Størst besøk var det på vandringa fra Kvåho til Orala der nærmere 100 deltok.

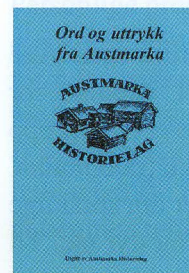
I hele sommer har det gått åtte kviger på beite i jordet – de senere dagene også sammen med en okse, så Torhild Moland får åtte nye mjølkekyr neste år. I kokkhuset er murer Jo Husmo godt i gang med å bygge opp igjen grua som holdt på å ramle ned.

Vi har hatt tre dugnader som i alt har samlet 40 deltakere. Nylig grov vi opp poteter, men det ble en meget beskjeden avling. Så har vi hatt to slåttedugnader, en med å slå og den andre med å få vekk graset.

Slåttedugnad. Gerda Ottertjernet har hjulpet til med forskjellig arbeid i Orala i 14 år. 26 år senere syntes hun det var artig å komme tilbake og hjelpe til i slåttan. Foto: Kari Lunderbye.

Dialektboka har kommet

Endelig, etter mange, mange år av forarbeid og stillstand, har Historielaget fått utgitt bok om ord og uttrykk fra Austmarka. At det har tatt så vidt lang tid skyldes nok at vi ikke har følt oss helt ferdig med produktet. Dette er en erkjennelse bokkomiteen også har akseptert, og vi regner med at siste ord ikke er skrevet om Austmarka-dialekten. Allerede i neste nummer av medlemsbladet vil vi ta med noen ord og uttrykk som vi ikke fikk på trykk i boka. Med våre medlemmers hjelp håper vi å få dialekten vår mest mulig komplett.

Av komiteen på ni som var engasjert med Austmarka-dialekten, er det nå kun fire gjenlevende. Her er fra venstre Åge Sørmoen, Aud Dybing, Arve Haugen og Gunnar Bekken. Foto: Vidar Pedersen.

